

JEJ & POLNI

E-REŠITVE ZA GOSTILNE IN RESTAVRACIJE
TER NJIHOVE GOSTE

PORSCHE
SLOVENIJA

MOON

Vsebina

3

Ker je stranka na prvem mestu.

Pri Porsche Slovenija boste na enem mestu našli vse, kar potrebujete za električno prihodnost: rešitve MOON za polnilno infrastrukturo in pridobivanje zelene energije ter vrhunske električne avtomobile.

4

Zakaj e-mobilnost? Ker se spleča.

Odločitev za e-mobilnost prinaša gostincem številne oprijemljive koristi, od dotoka novih kvalitetnih gostov do kakovostnejše delovne sile.

7

Iz prve roke: Aleš Čad

Če so nekoč pred eno najstarejših gostiln v Ljubljani stali privezi za konje, danes pri Čadu goste čakajo polnilnice za električna vozila. Na njih polnijo tudi lastna službena vozila, elektriko pa pridobivajo z domačo sončno elektrarno.

12

Vaše e-dileme

Zbrali smo odgovore na številne pomisleke in vprašanja, ki si jih zastavljate gostinci. Med njimi ni tistega, kar bega vas? Vprašajte strokovnjake MOON.

16

Intervju: Sara Fink

S koordinatorico e-mobilnosti pri Porsche Slovenija smo se pogovarjali o tem, kam se obrniti in kako pravzaprav začeti, ko razmišljate o infrastrukturi za e-mobilnost, ter kaj vse to potegne za seboj.

20

Miza za dva

Za koliko bi vaš gost napolnil svoj električni avto med kosilom ali večerjo v vaši gostilni oziroma restavraciji? Dovolj, da bo z veseljem izkoristil to možnost in se naslednjic spet vrnil k vam. Preverite!

22

Kaj je v ponudbi?

Iz ponudbe polnilnic MOON izberite tisto, s katero boste obogatili ponudbo vaše gostilne oziroma restavracije. Pri tem naj vam svetujejo strokovnjaki MOON.

24

Gostilna na sončni strani Alp

Postanite energetska samooskrbni in izberite čisto energijo s sončno elektrarno. Preverite, ali je to res prava izbira za vas in kako hitro se vam naložba povrne.

28

Kaj pa denar?

Z Boštjanom Vidovičem in Borutom Črešnikom, Porsche Finance Group Slovenia, smo govorili o tem, kako si lahko finančno olajšate nakup polnilnice, lastne sončne elektrarne, hranilnika električne energije, pa tudi električnega vozila.

PORSCHE
SLOVENIJA

Izdajatelj: Porsche Slovenija d. o. o., Bravničarjeva ulica 5, 1000 Ljubljana / www.porsche-slovenija.si, www.poslo.si / **Produkcija:** PM, poslovni mediji d.o.o.

/ **Besedila:** Barbara Bizjak, Anja Leskovar, Željko Purgar, Jak Vrečar / **Fotografije:** Domen Grögl, Getty Images, Miran Juršič, Shutterstock, Porsche Slovenija /

Datum natisa: november 2021

/01

Danilo Ferjančič in Martin Wienerroither,
generalna direktorja Porsche Slovenija

Ker je stranka na prvem mestu. Pri vas in pri nas.

Električni avtomobili so prihodnost in ta prihodnost se je začela že včeraj. Vse več gostov se bo k vam pripeljalo z električnim avtomobilom, in če jim boste med razvajanjem brbončic v vaši gostilni oziroma restavraciji ponudili še možnost polnjenja njihovega vozila, boste s tem lahko le pridobili – obdržali boste stare stranke in hkrati pritegnili nove kvalitetne goste.

Če bo imel voznik pri vas možnost, da med kosilom napolni baterijo svojega električnega avtomobila, bo vsekakor raje obiskal vas kot konkurenco, ki mu tega ne ponuja. Ne boste mu namreč omogočili le udobnega polnjenja, ampak mu boste s tem prihranili najpomembnejšo dobrino današnjega dne – čas.

Zato je možnost polnjenja električnega avtomobila v vaši restavraciji tako pomembna primerjalna prednost, ki pa bo zaradi izjemnega razmaha električnih vozil v zelo kratkem času postala standarden, pričakovan del ponudbe, brez katerega tudi v gostinstvu ne bo šlo. Bodite med tistimi, ki bodo ta trenutek pričakali povsem pripravljeni.

Tako kot vi v središče poslovanja postavljate zadovoljstvo svojih gostov, se mi trudimo za vas. Pri Porsche Slovenija zato na enem mestu najdete vse, kar potrebujete za električno prihodnost: rešitve znamke MOON za polnilno infrastrukturo in pridobivanje zelene energije za polnjenje električnih vozil ter seveda sodobna električna vozila znamk Volkswagen, Audi, SEAT, CUPRA, ŠKODA in Volkswagen Gospodarska vozila.

Dobro vemo, da odločitev za vstop v svet električne mobilnosti ne dozori čez noč, zato smo za vas tukaj z nasveti in pomočjo že pri snovanju, nato pri pripravi in nazadnje pri izvedbi rešitev po vaši meri. Vabimo vas, da se nam oglasite, pa četudi ta hip morda še ne veste, kako se lotiti širitve svoje ponudbe na področje e-mobilnosti in na kaj vse je treba biti pri tem pozoren.

/02

Odločitev, ki se obrestuje

Podjetja, ki želijo v dobi električne mobilnosti uspešno poslovati in se razvijati, se bodo morala prilagoditi novim okoliščinam in vzpostaviti polnilno infrastrukturo za električna vozila tako za svoje stranke kot za zaposlene. To še kako velja tudi za slovensko gostinstvo. Katere so torej prednosti, ki vam jih prinaša povsem preprosta odločitev za lastno polnilnico za električne avtomobile?

1.

PRITEGNILI BOSTE NOVE IN OBDRŽALI STARE STRANKE**Izjemna rast števila novih potencialnih gostov**

Med 1. januarjem 2020 in 1. januarjem 2021 se je število vseh registriranih avtomobilov v Sloveniji povečalo za 0,5 odstotka, število električnih pa za 83,4 odstotka. Na evropski ravni, še posebej v državah, iz katerih v Slovenijo prihaja največ gostov, je rast še večja.

Malice, kosila, večerje s poslovnimi parterji, družinsko kosilo ob koncu tedna in še marsikateri drug razlog za obisk gostiln in restavracij so ob čedalje večjem obsegu uporabe električnih avtomobilov za osebne in poslovne namene vse bolj povezani z možnostjo polnjenja električnih vozil. Ne le dobra hrana in prijazno osebje, tudi možnost polnjenja že sedaj in vse bolj vpliva na izbiro gostilne.

Turizem v širšem smislu se z uveljavljanjem električne mobilnosti spreminja v marsičem. Če gostje s klasičnim avtomobilom v večini primerov začnejo dopust, ko prispejo na destinacijo, so uporabniki električnih avtomobilov tako rekoč na dopustu že s prvim kilometrom poti, na kateri načrtujejo postanke tam, kjer lahko počnejo še kaj drugega, ne le čakajo, da se jim napolnijo baterije njihovega električnega vozila.

Doslej so se ob zgoščenem turističnem prometnem toku v poletnih mesecih tranzitni gostje v Sloveniji ustavili le za nekaj minut, da so dotočili gorivo v svoj avtomobil. Z električno mobilnostjo se njihov postanek lahko podaljša na uro ali dve. Ob tem bo sčasoma zasedenost hitrih polnilnic ob avtocestnem križu v prometnih konicah velika, kar bo prineslo dodatno

izgubo časa. Zato so uporabniki električnih avtomobilov pripravljene zaviti z glavne poti, saj čas polnjenja raje preživijo na zanimivi lokaciji, kjer je zasedenost polnilnic manjša oziroma je polnjenje električnih vozil rezervirano za goste, ki med polnjenjem lahko počnejo kaj zanimivega.

Ponudniki gostinskih in drugih turističnih storitev v bližini meje, še posebej zahodne in severne, ki ju veliko lastnikov klasičnih avtomobilov prestopi tudi zato, da napolnijo rezervoar za gorivo, bodo lahko v prihodnje te goste v veliki meri zadržali dalj časa. Z gorivom se namreč nam najboljše tujci oskrbijo v petih do desetih minutah, električni avto pa se lahko polni tudi več ur. Glede na to, da je cena storitev polnjenja oziroma električne energije v Sloveniji občutno nižja kot v Italiji in Avstriji, bo z množično električno mobilnostjo oskrba z energentom za vožnjo postala še bolj vabljiva za klasične dnevne goste z druge strani meje. Kdor bo ta veliki poslovni potencial znal obrniti sebi v prid, bo hitro dosegel poslovno rast ob porajanju novih oblik mobilnosti.

2.

POVEČALI BOSTE PRIHODKE**Več gostov + daljši postanki**

Osnovni razliki med oskrbo s klasičnimi energenti za vožnjo in polnjenjem baterij električnega avtomobila sta čas, ki je potreben za to, in kraj, kjer je na razpolago ustrezen pogonski vir. S klasičnimi gorivi se je mogoče oskrbeti le na bencinskih servisih, z električno energijo pa praktično povsod. Treba je le postaviti polnilnice, zaradi katerih se bodo gostje na lokaciji zadržali dalj časa. Tako bodo v času obiska gostiln

polnili električne avtomobile, s tem pa bodo deležni boljše uporabniške izkušnje kot s klasičnim vozilom.

Gostinec, ki bo gostom zagotovil polnjenje, bo ne glede na število in pogostost polnjenj vsekako precej bolj povečal prihodke kot odhodke, povezane s stroškom električne energije, namenjene polnjenju električnih avtomobilov. Tako se bo naložba vsestransko obrestovala – tudi zato, ker boste s polnilnico za električna vozila pridobili svojevrstno oznako kakovosti, ki vas bo ločila od drugih ponudnikov gostinskih storitev. Zaradi te primerjalne prednosti bodo gostje za obisk vaše gostilne pripravljene tudi spremeniti pot oziroma prav vas izbrati za končno destinacijo poti oziroma izleta.

STROKOVNOST KOT TEMELJ VEČJE POSLOVNE UČINKOVITOSTI

Poslovni potencial postavitve polnilnice zagotavlja hitro povrnitev naložbe. Vendar se je za pravšnjo izbiro polnilnice, namestitvev in priključitev na omrežje treba povezati s strokovnjaki znamke MOON. Z njihovo pomočjo bo polnilnica za električne avtomobile resnično postala primerjalna prednost gostilne, hotela ali širše turistične destinacije. Polnilnice vam ne bodo le prodali. Poskrbeli bodo za namestitev in celostno povezavo s poslovanjem gostiln, restavracij, hotelov in drugih deležnikov v turizmu.

Stranke z večjo kupno močjo

V trenutni zagonski fazi množične elektrifikacije cestnega prometa se za električne avtomobile sorazmerno pogosteje odločajo uporabniki z večjo kupno močjo. Kdor jih zmore pritegniti, si bo zagotovil kakovostne stranke za svoje primarne storitve.

Zmanjšanje lastnih operativnih stroškov

Če boste začeli uporabljati tudi električno službeno vozilo in ga polnili na svoji polnilnici, boste zmanjšali operativne stroške lastnega poslovanja ter hkrati gostom zagotovili okolje brez hrupa in izpustov. Če si boste polnilnico delili z gosti in svoje avtomobile polnili v času, ko bo gostilna zaprta, bo investicija še bolj donosna.

3.

POSTALI BOSTE BOLJ OKOLJU PRIJAZNI

Dokažite, da se zavedate okoljskih izzivov. Kdor se električne mobilnosti ne loti resno in konkretno, ne more trditi, da razume pomen varovanja okolja v tem kritičnem času velikih podnebnih sprememb. Sloveniji je treba zagotoviti trajnostni in sonaravni razvoj ter ji ohraniti in dodatno potrditi status zelene turistične destinacije. Kdor stavi na individualnega, butičnega gosta, se bo v prihodnje še toliko bolj srečeval z električno mobilnostjo, ki jo bo moral razumeti in lastnikom električnih avtomobilov zagotoviti oskrbo z električno energijo – po možnosti s čisto energijo, kakršno denimo zagotavlja lastna sončna elektrarna, ki vam jo lahko postavijo strokovnjaki MOON.

Zaradi specifičnega poselitvenega vzorca in razporeditve delovnih mest je velik del prebivalcev Slovenije odvisen od avtomobila. Zato so okoljski izzivi urejanja prometa najtesneje povezani z vzpostavitvijo množične elektromobilnosti. Bodite v prvih vrstah tovrstne preobrazbe slovenske družbe in okoljsko ozaveščenim gostom pokažite, da z njimi delite enake vrednote in cilje.

4.

PRITEGNILI BOSTE NOVO, BOLJ OZAVEŠČENO KAKOVOSTNO DELOVNO SILO IN OBRŽALI STARO

Skupne vrednote

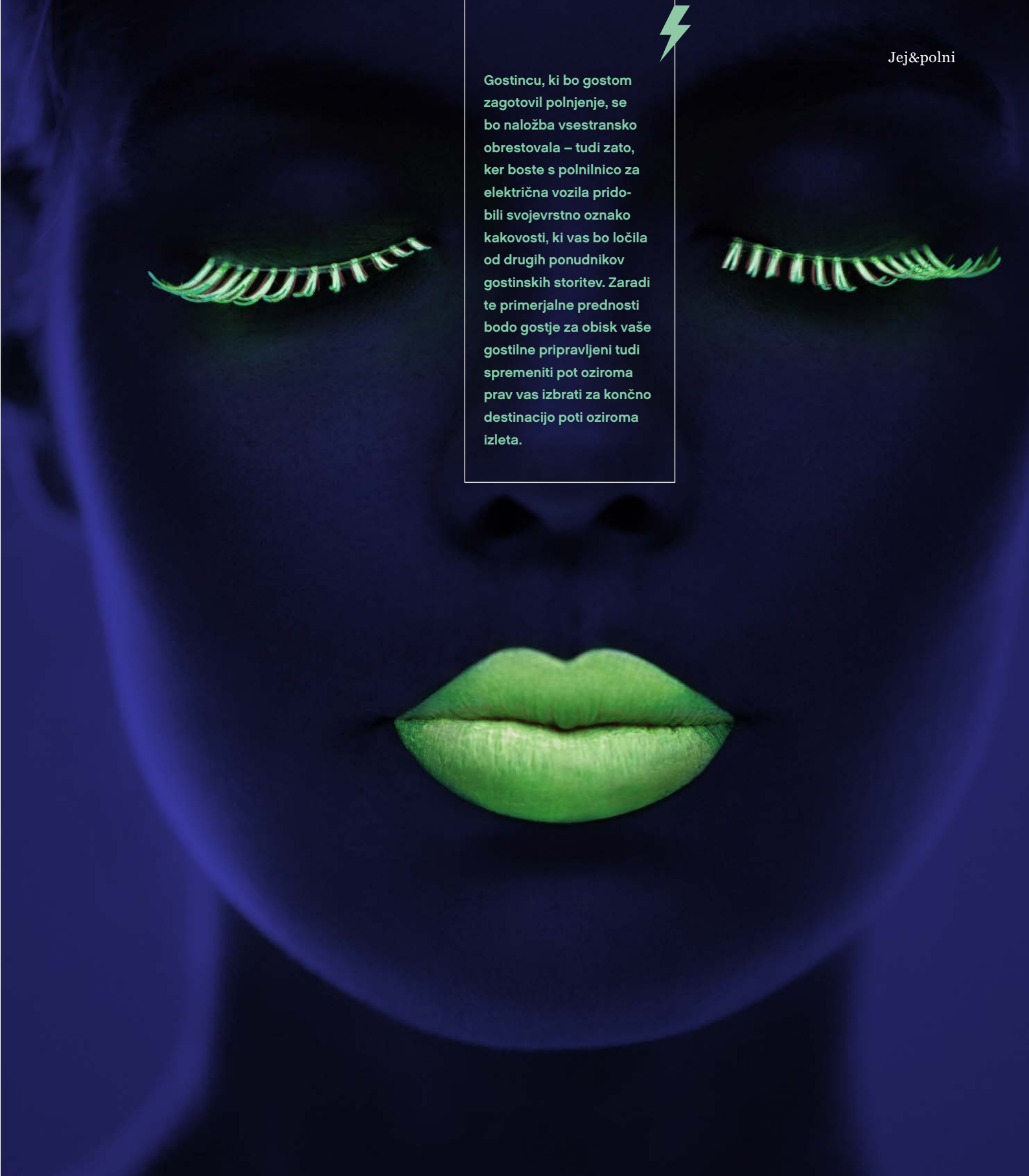
Za obstanek in nadaljnji razvoj ter rast gostinske dejavnosti je temeljnega pomena kakovostna in okoljsko ozaveščena delovna sila. Ta toliko raje dela pri delodajalcu, s katerim deli iste vrednote. Omogočanje polnjenja električnih avtomobilov jasno priča o tem, da je vsak zaposleni del okoljsko in klimatsko ozaveščenega kolektiva.

Manjši stroški mobilnosti za vse

Okoljsko ozaveščena delovna sila bo vse pogostejše tudi sama uporabljala električne avtomobile. Ti so iz dneva v dan tudi stroškovno vse bolj učinkoviti in ljudem zagotavljajo nižjo ceno mobilnosti. Delodajalec, ki bo svojim zaposlenim pomagal zmanjševati mobilnostne stroške, bo zato toliko bolj priljubljen in kakovostni kadri bodo zanj rajši delali. Polnilnice za električna vozila so tako poleg oskrbe vozil vaših gostov in službene flote lahko na razpolago tudi vašim zaposlenim, ki jih uporabljajo za polnjenje električnih avtomobilov, s katerimi se vozijo na delo.

Nova znanja, večje kompetence

Uporaba službenih električnih vozil vsekakor krepi podobo naprednega delodajalca. Nova znanja, ki si jih zaposleni pridobi ob komuniciranju z gosti, ki se pripeljejo z električnimi avtomobili, in z lastno uporabo interne polnilne infrastrukture, bodo v prihodnje vse bolj iskana. Tako bo življenje z električno mobilnostjo iz prve roke izjemno pozitivna izkušnja za vse, ki bodo vključeni vanjo, še posebej za zaposlene.

Gostincu, ki bo gostom zagotovil polnjenje, se bo naložba vsestransko obrestovala – tudi zato, ker boste s polnilnico za električna vozila pridobili svojevrstno oznako kakovosti, ki vas bo ločila od drugih ponudnikov gostinskih storitev. Zaradi te primerjalne prednosti bodo gostje za obisk vaše gostilne pripravljene tudi spremeniti pot oziroma prav vas izbrati za končno destinacijo poti oziroma izleta.

Odgovarja:
Aleš Čad
Gostilna Čad

/03

Iz prve roke

**Aleš Čad o povezovanju tradicije gostoljubja
z elektrificirano prihodnostjo.**

Ko je znamenita gostilna Čad v Ljubljani leta 1889 odprla svoja vrata, na okoliških ulicah ni bilo še nobenega avtomobila. Dobrih 120 let kasneje po ljubljanskih, slovenskih in svetovnih cestah vozi vse več električnih avtomobilov. In pri Čadu, kjer imajo zdaj tudi hotel in bistro, so ta trend in priložnost, ki jo ponuja gostom, prepoznali med prvimi gostinci v Sloveniji.

»Danes naši gostje vse pogosteje prihajajo z električnimi vozili. Poleg tega so ljudje, ki jih uporabljajo, tudi tip gostov, ki si jih želimo. Z možnostjo polnjenja zagotovo pritegnemo dodatne obiskovalce. Naša polnilna mesta so večinoma zasedena, saj na njih polnimo tudi službena električna vozila.«

Namesto privezov za konje imate danes pred gostilno Čad polnilna mesta za električne avtomobile. Zanimiv preskok. Kako pa so se v tem času spreminjali vaši gostje?

Včasih je bil Čad na obrobju Ljubljane, daleč od centra, relativno gledano je bil približno tam, kjer so danes Vodice. Takrat se je ta del imenoval Spodnji Rožnik pri Ljubljani. In kot se je spreminjala podoba mesta, so se spreminjali tudi gostje. Toda posebnost naše gostilne je, da so naši gostje iz več generacij iste družine. K nam prihajajo gostje, katerih starši in stari starši so tudi naši gostje. Pri nas zato vidite vse generacije. Naši najstarejši gostje, ki jih poznamo po imenu, na kar smo zelo ponosni, so stari tudi prek sto let in so gostilno obiskovali še pred drugo svetovno vojno. Zgodbe, kot je naša, so redke: da bi se neka gostilna lokacijsko in kakovostno obdržala na istem mestu, kot je bila. To pripisujemo tudi stalni skrbi za dobro počutje gosta in kakovostni ponudbi.

Kaj iščejo gostje danes, po čemer pred stoletjem niso povpraševali?

Gotovo pričakujejo več. Na splošno je ponudba širša, ljudje več potujejo, več vidijo in doživijo, kot so denimo naši stari starši. Včasih so bili morda povsem zadovoljni z osnovnimi storitvami, medtem ko je zdaj ponudbe že toliko, da je treba biti pozoren, da je ta bogata in odnos do gosta spoštljivo profesionalen.

Tako danes naši gostje vse pogosteje prihajajo z električnimi vozili. Poleg tega so ljudje, ki jih uporabljajo, tudi tip gostov, ki si jih želimo. Z možnostjo polnjenja električnih vozil zagotovo pritegnemo dodatne obiskovalce. Naša polnilna mesta so večinoma zasedena, saj na njih polnimo tudi službena električna vozila.

Z novim hotelom, ki v zgornjem delu oblikovno spominja na skedenj, in s tem, da gostilna gostuje v stari kmečki hiši, v vse bolj sodoben center Ljubljane prinašate nekaj domačij-skosti.

Navzven gostilna ne daje prenovljenega videza, vendar jo neprestano skrbno vzdržujemo. Zagotovo občutek stare hiše s tradicijo in zgodovina vabita, a če nista povezana s kakovostjo surovin, ki jih uporabljamo pri pripravi hrane, in inventarja ter vrhunskim osebjem, nobena prenova ne pomaga. Najlažje je narediti nov lokal, precej težje pa ga je držati na visokem nivoju.

Ker smo želeli nekako ohraniti to tradicionalno podobo Čada, smo se z novim hotelom poklonili tradicionalni arhitekturi nekdanjega skednja za konje. Hotel je tako sestavljen iz dveh delov. V zgornjem, ki z lesenimi elementi spominja na skedenj, je spalni del s sobami in apartmajema. Spodnji del, ki je obložen s kamnito fasado, pa je namenjen bistroju, v katerem poleg klasične kavarniške ponudbe strežemo tudi zajtrke in prigrizke. Oblika hotela je posebna, izrazito lepa. Ko pogledate stare fotografije skednja in hotel, opazite neverjetno podobnost.

To, da smo šli v pravo smer, potrjujejo tudi pozitivni komentarji sprehajalcev, ki se tod mimo sprehajajo že desetletja. Hkrati pa je hotel zgrajen in urejen po naj sodobnejših standardih. Opremljen je s toplotno črpalko, zaradi česar je poraba energije kar se da smotrna in trajnostna. Zagotovo pa v prihodnosti načrtujemo sončno elektrarno tudi za hotel.

Sončno elektrarno sicer že imate na gostilni. Je del sistema MOON, skupaj z električnimi polnilnicami pa ste jo namestili pred dobrim letom. V gostinstvu, sploh pa v hotelirstvu je vse bolj poudarek na lokalnosti, zeleni ekonomiji, prijaznosti do narave. Ste se zato odločili za to energetska rešitev?

Glavni razlog je bil, da smo hoteli iti v korak s časom, so pa tudi gostje izrazili potrebo po polnjenju električnih vozil. Strinjali smo se, da je to dobra priložnost za nas. Trend električnih vozil je v zadnjih letih bliskovito naraščajoč. Vse več je ljudi, ki z avtomobili potujejo po Sloveniji in čez njo ter jim je jasno, zelo priročno, če se lahko dobro najejo (ali naspijo), vmes pa napolnijo svoja vozila. Posebno se je to pokazalo v zadnjem času, ko so drugi načini potovanja okrnjeni. Vse več gostov prihaja z električnimi avtomobili iz okoliških držav.

Kako pa sta potekala naročilo in namestitvev celotnega sistema MOON?

Pripraviti smo morali novo odjemno mesto, napeljati smo morali dodatne kable, se dogovoriti z Elektrom Ljubljana. Ampak tu nam je MOON izjemno pomagal, od svetovanja, kako načrtovati, pridobiti dovoljenja, kakšne sončne celice in polnilne postaje izbrati, pa vse do končne izvedbe. Ves proces so moonovci vodili tako profesionalno, da kljub zahtevnosti projekta nismo imeli niti enega nepredvidenega zapleta ali težave. Celoten sistem – sončne celice na stre-

hi, odjemno mesto, hranilnik in razdelilnik ter hitre polnilne postaje – so prilagodili hiši in drugi infrastrukturi. Mislim, da smo eni redkih v Sloveniji, ki imamo celoten sistem. In ta res deluje brezhibno. Naša izkušnja je izrazito pozitivna.

Kako pa se je inštalacija sončne elektrarne pri vas poznala na porabi in stroških?

Iskreno: še ne vemo. Niti nismo posebej računali, v koliko letih se nam bo investicija povrnila. Vseh reči ne gre gledati samo skozi surovo matematiko, se nam bo pa naložba tako ali drugače gotovo povrnila v nekaj letih – tako z zmanjšanjem stroškov kot tudi s privlačnostjo za goste. Fino se nam zdi, da smo se odločili za to. Čutimo, da smo zaradi tega danes v prednosti. Če bi se za to odločili čez pet let, bi bili verjetno že v zaostanku. Preprosto smo čutili, da je zdaj čas za to.

»Ves proces so moonovci vodili tako profesionalno, da kljub zahtevnosti projekta nismo imeli niti enega nepredvidenega zapleta ali težave. Celoten sistem – sončne celice na strehi, odjemno mesto, hranilnik in razdelilnik ter hitre polnilne postaje – so prilagodili hiši in drugi infrastrukturi. Sistem res deluje brezhibno. Naša izkušnja je izrazito pozitivna.«

Menite, da bodo čez petdeset let na vašem parkirišču parkirana samo električna vozila?

Mislim, da bo elektrika skupaj z drugimi energenti v porastu gotovo še naslednjih petdeset let. Ampak investicija v tak sistem za nas ni bila posledica preračunljivosti, ampak vprašanje ljubezni in veselja do razvoja. To, da imamo sistem sončnih celic in polnilnic, pove veliko tudi o nas in naši filozofiji. Verjamemo, da mora denar krožiti in da v resnici nazaduješ, če obstaneš. Ko se enkrat zadovoljiš s trenutnim stanjem, ne napreduješ in tako lahko celotna zgodba hitro propade. Treba se je razvijati, dokler gre.

/ 04

E-dileme

Dopolniti ponudbo s polnilnicami že zdaj, počakati še kakšno leto, dve ali preprosto poslovati naprej po starem? O kakšnih zneskih pravzaprav govorimo in ali se ta investicija sploh povrne? In kaj, če gre kaj narobe? Zbrali smo nekaj konkretnih vprašanj in pomislov slovenskih gostincev ter odgovorili nanje s pomočjo Dušana Lukiča, vodje projekta Nova mobilnost v Porsche Slovenija.

»Naše stranke ne vozijo električnih avtomobilov, zato se nam postavljanje polnilnic ne zdi smiselno.«

Število prodanih električnih vozil v Sloveniji se hitro povečuje in to, da na parkirišču ne opazite elektrificiranih gostov, v resnici pomeni, da ti ne prihajajo k vam, ker nimate možnosti polnjenja. Raziskave med uporabniki električnih vozil so namreč pokazale, da ti možnost polnjenja v vse večji meri postavljajo med izključujoče pogoje za obisk gostilne ali restavracije – če nimajo možnosti polnjenja, lokacije pač ne obiščejo. Seveda to ne velja vedno, a ko gre za izbiro med dvema ali več sicer (po ponudbi, cenah ...) primerljivimi lokacijami, izbirajo tiste z možnostjo polnjenja. In takšnih gostov in izbir je vse več.

»Zadeva nas zanima, a preprosto ne vemo, kako bi se vsega skupaj lotili.«

Prvi korak je preučitev trenutnega stanja in določitev potreb (števila polnilnic glede na velikost gostilne oziroma restavracije in število gostov). Pri tem je treba upoštevati vse vidike, tako potrebe gostov in njihovih vozil kot tudi trenutne in prihodnje potrebe zaposlenih in samega podjetja (oskrbe), pa tudi ekonomske, marketinške

in komunikacijske učinke projekta za gostilno in lokalno skupnost. Vključiti je treba tudi druge akterje (npr. občino), ki bi morali sodelovati pri razvoju e-mobilnosti v skupnosti. Ob tem je treba upoštevati tudi to, kakšna je energetska infrastruktura na lokaciji, kako močan je električni priključek, na kateri del parkirišča bo najlažje postaviti polnilnice in do njih položiti kable za napajanje in komunikacijo ...

Ob tem je treba poudariti, da ni dovolj, da le postavite polnilnice. Praktično nujno je, da jih vključite v zaledni sistem ponudnika polnilnih storitev, na primer MOON charge, saj bodo tako uporabniki v namenskih aplikacijah videli, da ponujate možnost polnjenja, in hkrati tudi vedeli, da bodo pri vas lahko brez težav polnili svoje vozilo (ne glede na to, ali se odločite za plačljivo ali brezplačno polnjenje). Postavitev lastne polnilnice bo izboljšala tudi izkušnjo uporabe vaših (službenih) električnih vozil, na primer za dostavo, saj bo polnjenje cenejše in bolj preprosto. In z uporabo električnih vozil lahko stroške voznega parka močno znižate. Prihranki lahko več kot pokrijejo ceno postavitve polnilnice.

»Strošek postavitve, vzdrževanja, elektrike ... se nam zdi previsok.«

Postavitev polnilnic za električna vozila seveda povzroči dodatne stroške, ki pa so v primerjavi z drugimi stroški poslovanja nizki, še posebej glede na dodano vrednost, ki jo takšna postavitve prinese. Polnilnice nimajo predvidenega rednega vzdrževanja in so zelo zanesljive, pa tudi strošek električne energije zanje ni visok. Za primer: gost, ki se za eno uro ustavi na kosilu, bo porabil za okoli evro električne energije (če jo plačujete po 10 centov na kilovatno uro), lahko pa še manj, če največjo moč polnilnice nekoliko zmanjšamo.

Edini opazen strošek je torej postavitve polnilnice, ta stane (brez DDV) nekje od tisočaka in pol evrov naprej, odvisno od tega, kako zahtevna je montaža, torej ali

je polnilnico mogoče namestiti nekam na steno, do koder je treba potegniti le nekaj metrov kabla, ali pa so potrebna večja dela (na primer izkop za kable do parkirišča, postavitve temeljev, nosilcev). MOON-ovi strokovnjaki vam bodo po ogledu lokacije lahko pripravili natančen izračun stroškov.

V vsakem primeru pa velja, da se znesek, ki ga odštejete za postavitve polnilnice, razdeli na nekaj let, kar mesečni strošek brez upoštevanja energije zniža na od 30 evrov na polnilnico, pri čemer sta že vključeni storitev klicnega centra MOON charge za stranke in možnost zaračunavanja polnjenja. Ob tem pa izkušnje kažejo, da ni treba, da je polnjenje brezplačno, saj uporabniki želijo predvsem to, da imajo možnost polnjenja.

3.

»Če bi želeli, da se nam investicija splača, bi morali veliko sredstev vložiti še v oglaševanje te novosti in pridobivanje novih strank z električnimi avtomobili.«

To ne drži. Le poskrbeti je treba, da bodo vaše polnilnice vključene v zaledni sistem ponudnika polnilnih storitev, na primer MOON charge, saj bodo tako uporabniki v namenskih aplikacijah videli, da ponujate možnost polnjenja, in hkrati tudi vedeli, da bodo pri vas lahko brez težav polnili svoje vozilo (ne glede na to, ali se odločite za plačljivo ali

brezplačno polnjenje). Če poleg tega obvestilo, da ponujate polnjenje, objavite na spletni strani vašega podjetja in na družbenih omrežjih, je to dovolj. Lastniki električnih vozil namreč hitro opazijo lokacije, ki ponujajo možnost polnjenja, informacije o tem pa se tudi takoj razširijo na družbenih omrežjih v skupinah uporabnikov električnih vozil. Pomembno je torej le, da so polnilnice vidne v namenskih aplikacijah in je informacija o možnosti polnjenja pri vas takoj opazna na spletni ali Facebook strani vašega podjetja.

4.

»Kaj, če gre kaj narobe? Nimamo časa in znanja, da bi reševali težave in se ukvarjali s pritožbami gostov, če polnilnice ne bi delovale.«

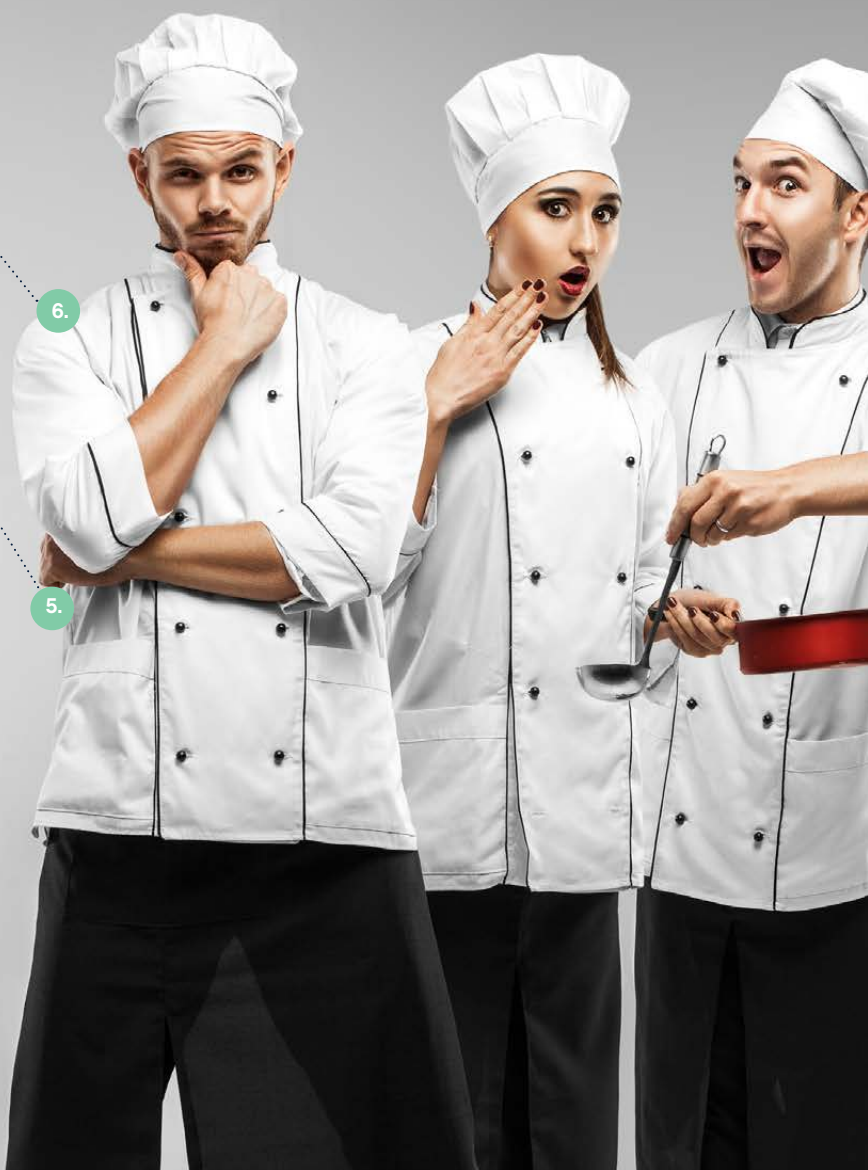
Glede tega vam res ni treba skrbeti. Če boste polnilnico, sončno elektrarno, hranilnik električne energije ali električno vozilo kupili pri Porsche Slovenija, vam bo pomoč na voljo vedno, ko jo boste potrebovali. Center za podporo uporabnikom namreč deluje 365 dni na leto, 24 ur na dan.

Če na primer polnilnica na vaši lokaciji zaradi kakršnega koli razloga ne bi delovala, lahko v centru takoj preverijo, kaj se z njo dogaja, vključijo polnjenje na daljavo ali pa

»Če bi ponudbo razširili s polnilnicami za električna vozila, bi te polnilnice želeli nekako povezati z našim že obstoječim produktom, lojalnostno kartico, a ne vemo, ali je to sploh mogoče in kako.«

MOON pomeni povezljivost. Sistemi MOON se namreč lahko povezujejo z drugimi zalednimi sistemi in sistemi za zaračunavanje. Po potrebi pa izdelamo tudi rešitve za povezavo z drugimi sistemi (npr. lojalnostnimi karticami) ali pa vam skupaj z zunanji partnerji ponudimo kar celovito rešitev na ključ.

polnilnico ponovno zaženejo, da odpravijo težave. In to lahko storijo takoj. Hkrati pa se zavedajo, da je za stranko pomembna čim hitrejša neposredna pomoč. V primeru težav pri polnjenju tako uporabnik o tem ne bo spraševal vas, temveč bo klical v klicni center MOON charge, kjer mu bodo pomagali, ne da bi vi s tem imeli dodatno delo. Enako velja, če bi se na klicni center obrnili vi sami: ko jih pokličete, vas ne bodo pošiljali naokrog, ampak vam bo v veliki večini primerov že svetovalec dal odgovore oziroma poskrbel za odpravo težave.

Asistenca MOON charge je na voljo vse dni v letu, 24 ur na dan.

Klici iz Slovenije: 080 18 98

Klici iz tujine: 00386 1 58 25 029

e-pošta: moonpower@porsche.si

»Ne znamo se odločiti, koliko polnilnic potrebujemo in kakšne naj bodo, da ne bomo na koncu zanje namenili preveč ali premalo sredstev. Po tej investiciji bi namreč radi imeli nekaj let miru pred tem.«

Za nemoteno uporabo električnih vozil je glede na število gostov in drugih uporabnikov (zaposlenih) treba zagotoviti zadostno število polnilnic, hkrati pa pri tem upoštevati še to, da bodo javno polnjenje omogočali tudi drugi ponudniki, kot so na primer bližnji trgovski centri ali polnilna mesta na parkirnih prostorih ob ulici. Število polnilnic je treba povečati, ko so te zasedene več kot 60-odstotno oziroma pride do situacije, da so zasedene vse polnilnice.

Polnilnice morajo biti pametne in povezane v zaledni sistem ter omogočati tudi gostovanje uporabnikom čim več ponudnikov polnjenja iz EU. Upravitelj polnilnic mora ves čas zagotavljati tudi klicni center za pomoč uporabnikom in redno servisiranje ob okvarah. Vse te pogoje izpolnjujejo polnilnice MOON, vključene v sistem MOON charge. Za večino potreb zadostujejo klasične (počasne) polnilnice s trifaznim izmeničnim tokom (AC) z močjo 11 kilovatov na priključek. Povprečen voznik namreč na dan prevozi manj kot 50 kilometrov in za tako razdaljo se na omenjeni polnilnici večina električnih vozil napolni v uri ali dveh, kar je tudi normalen čas zadrževanja na takšni polnilni postaji med kosilom ali večerjo.

»Je kakšen način, da bi pri nas z novimi polnilnicami ustvarjali dodatni vir prihodka, da bi bile recimo za goste naše gostilne brezplačne, za zunanje stranke, ki bi pri nas samo polnile, pa plačljive?«

O tem, kateri model je najboljši, se odločimo skupaj glede na okoliščine, vaše želje in potrebe. Ob tem se seveda lahko zagotovi tudi to, da imajo vaši gostje ugodnejše pogoje uporabe od mimoidečih, kar omogoča naš zaledni sistem.

Zaledni sistem je sistem, v katerega so vključene polnilnice – prek žične spletne povezave, brezžičnega omrežja Wi-Fi ali LTE-povezave s spletom. Sistem omogoča nadzor in upravljanje polnilnic na daljavo, prijavo uporabnikov, zaračunavanje polnjenja, nastavljanje tarif za polnjenje ... Pomembno je, da ima upravljavec polnilnic zaledni sistem, ki je združljiv s čim več ponudniki polnilnih storitev, torej s sistemi, ki imajo uporabnike in jim izdajo kartice/aplikacijo ter poskrbijo za zaračunavanje polnjenja uporabnikom na podlagi obračuna, ki jim ga pošlje zaledni sistem upravljavca polnilnic.

Postavljanje polnilnic brez vključitve v povezan zaledni sistem s klicnim centrom in povezav z drugimi sistemi močno odsvetujemo, saj bo povezanost polnilnic kmalu, kot je videti, tudi sistemska zahteva države. Vse to lahko rešite s preprosto vključitvijo polnilnic v zaledni sistem MOON charge. Ob tem je mogoče tudi to, da so nekatere polnilnice namenjene le vašim gostom, nekatere pa vsem uporabnikom.

Odgovarja:
Sara Fink
koordinatorka projekta
e-mobilnost pri Porsche Slovenija

/05

Hitro, strokovno, celovito

Sara Fink, magistrica strojništva ter velika navdušenka nad avtomobili in novimi tehnologijami, se v podjetju Porsche Slovenija kot koordinatorica e-mobilnosti ukvarja z načrtovanjem in implementacijo trajnostnih energetske in infrastrukturnih rešitev ter vodi ves proces od povpraševanja do izvedbe posameznega projekta.

Hipotetična situacija: v naši gostilni razmišljamo o lastni polnilnici. Kje naj začnemo? Kako vemo, kakšno polnilnico potrebujemo, ali pride za nas v poštev tudi hranilnik električne energije, lastna sončna elektrarna ...?

Potem ko se nam oglasite, bodisi po spletu ali pri katerem od trgovcev v pooblaščenih prodajni mreži znamk, ki jih v Sloveniji zastopa Porsche Slovenija, z vami nadaljujemo individualno. To pomeni, da poglobljeno upoštevamo vse dejavnike, ki pri vas vplivajo na polnjenje e-vozila. Analiziramo vašo lokacijo in tip obiskovalcev oziroma gostov. Morda vaša gostilna stoji ob bolj tranzitni poti in bo zaradi tega potrebna tudi hitra polnilnica. Gost se tako lahko pri vas ustavi za kavico ali krajše kosilo in v tem času zelo hitro napolni svoje vozilo. Morda pa gostje pri vas ostanejo dlje časa – uro, dve ali mogoče tudi čez noč. Takrat so priporočljive običajne polnilnice na izmenični tok, saj se na njih vozila lahko polnijo dlje.

»Že v prvem koraku od nas dobite ključne informacije in takoj vam postane jasno, da za svetovanje, odločitev za primerno inštalacijo, namestitev in zagon polnilnice ne potrebujete številnih dodatnih poti.«

Če se odločite še za postavitve sončne elektrarne na vašem objektu, lahko proizvajate lastno zeleno električno energijo in si s tem znižate strošek za elektriko. Odločite pa se lahko tudi za namestitev hranilnika električne energije MOON. Hranilnik električne energije je primeren predvsem za zmanjševanje koničnih obremenitev. Lahko ga napolnite s presežki energije, ki jih proizvaja sončna elektrarna, ali pa v večernem času, ko je elektrika iz omrežja cenejša. Tako si zagotovite, da ste skoraj popolnoma neodvisni od električnega omrežja.

Seveda pa je treba tudi preveriti, kakšne so pri vas električne inštalacije oziroma kako je z obstoječo infrastrukturo na objektu. Že v prvem koraku torej lahko od nas dobite ključne informacije in takoj vam postane jasno, da za svetovanje, odločitev za primerno inštalacijo, namestitev in zagon polnilnice ne potrebujete številnih dodatnih poti.

Koliko informacij vam mora dati stranka v prvem koraku?

Vsak podatek, ki nam ga sporočite, je seveda dobrodošel, da

spoznamo začetno stanje: kakšne možnosti za postavitve polnilnice, lastne sončne elektrarne, morda tudi hranilnika električne energije imate v gostilni oziroma restavraciji in podobno. To nam pomaga, da lahko začnemo čim hitreje pripravljati teren. Za optimalen pregled nad našimi projekti smo zasnovali orodje MOON booking, na katero je vezano tudi vodenje projekta, tako da vselej vemo, na kateri točki procesa smo. A za stranko je res najpomembnejše to, da se projekt lahko začne takoj. Razumemo, da je ob vrhunski kakovosti proizvodov pomembna tudi naša vrhunska storitev, k njej pa sodi tudi to, da se hitro odzovemo.

Pri stranki pred pripravo konkretne ponudbe za rešitve, prilagojene posameznemu primeru, opravite pregled na objektu.

Tako je. Home check oziroma po slovensko preverjanje lokacije imenujemo postopek, v katerem pred kakršno koli implementacijo rešitev in proizvodov znamke MOON pregledamo obstoječe stanje na objektu. Pri tem preverimo električne inštalacije, infrastrukturo ... in na podlagi tega stranki svetujemo ter pripravimo zanjo najustreznejšo rešitev glede na konkretno situacijo.

To je seveda naloga za strokovnjake.

Vsekakor. Zelo skrbno smo izbirali naše partnerje za izvedbo del. Preverjali smo njihove reference in znanja, zdaj pa skrbimo za njihovo redno izobraževanje, zato da res do potankosti poznajo ne le svoj posel, ampak tudi vrhunske proizvode znamke MOON. Tudi tu minimaliziramo delo za stranko, saj ponujamo izvedbo na ključ. Pri tem načrtujemo, da bodo v prihodnje podjetja, v katerih za to ne bodo imeli lastnih resursov, pri nas dobila tudi storitev upravljanja.

So običajno potrebni kakšni večji gradbeni posegi?

Pri načrtovanju lokacije polnilne postaje je treba upoštevati, da mora ta stati na vidnem in dostopnem mestu. Seveda pomembno vlogo igra tudi druga, že obstoječa infrastruktura objekta, v katero ob gradnji inštalacij za proizvode MOON skušamo čim manj posegati, in če je le mogoče, uporabimo morebitne predpripravljene cevi in podobno. V vsakem primeru pa ne glede na to, ali je bil poseg večji ali manjši, poskrbimo, da lokacijo vrnemo v prvotno stanje.

Koliko časa pa traja, da začne polnilnica pri stranki dejansko delovati?

Pri znamki MOON smo hitri. Potem ko se dogovorimo ozi-

roma skupaj ugotovimo, kaj potrebujete, so pravzaprav še najbolj zamudni uradni postopki, pri sončni elektrarni na primer obravnava vloge in pridobivanje dovoljenja za priklop pri elektrodistributerju. Temu lahko sledi vloga za subvencijo pri Eko skladu. Tu gre za postopke, ki lahko trajajo nekaj mesecev, sama inštalacija pa je, če ne gre za res obsežne zadeve, precej hitrejša. Če potrebujete rešitev za dom ali manjše podjetje, je montaža po navadi dokončana v enem dnevu.

Kolikšen sploh je strošek polnilnice in njene vgradnje?

Cena pametne polnilnice, ki omogoča samodejno regulacijo moči polnjenja glede na druge porabnike, skupaj s preverjanjem lokacije, osnovno namestitvijo, konfiguracijo in meritvami znaša okoli 1800 evrov brez DDV. Takšno polnilno postajo je mogoče vključiti tudi v naš sistem MOON charge za upravljanje javnih polnilnic in zaračunavanje polnjenja. Seveda pa lahko gostilna na lastni polnilnici v sklopu svojih storitev gostom ponudi tudi brezplačno polnjenje.

Kaj pa drugi stroški? Koliko nas potem taka polnilnica stane na leto?

Običajna polnilnica, ki je namenjena daljšemu, večurnemu polnjenju električnega vozila, ne potrebuje posebnega letnega vzdrževanja. Znesek, ki ga plača gostilna, ko gost uporabi električno polnilnico in na njej polni svoje vozilo, je preprosto strošek porabljene elektrike v kilovatnih urah – kot pri vseh drugih porabnikih na objektu. V povprečju vozila v eni uri porabijo 11 kilovatnih ur električne energije. Moč polnilnice je mogoče tudi ustrezno zmanjšati ali pa dinamično prilagajati med več polnilnicami in porabniki v objektu, tako da je poraba elektrike čim bolj optimalna.

Priporočljivo je, da se polnilnice, ki stojijo pred gostilno, vključijo v sistem upravljanja javnih polnilnic, kot je naš MOON charge. Tako se uporabniku polnjenje zaračuna po ceni na kilovatno uro, ki je višja od vaše nabavne cene elektrike, hkrati pa mu je ves čas na voljo naš kontaktni center, na katerega se lahko obrne, če ima pri polnjenju težave. Tako del bremena upravljanja polnilne postaje prevzamemo mi. Na podlagi opravljenih polnjenj vam mesečno izplačamo prihodek, sami pa ga lahko tudi transparentno spremljate v zalednem sistemu polnilne postaje. Z vključitvijo v sistem MOON charge pa se izboljša tudi obiskanost vaše gostilne, saj je lokacija vaše polnilne postaje vidna vsem uporabnikom, ki uporabljajo sistem ali pa do njega dostopajo prek tujih ponudnikov.

Oddajte povpraševanje za storitve MOON in se naročite na pregled na vaši lokaciji, ki je potreben za pripravo natančne ponudbe za vaš konkreten primer.

Oddaja povpraševanja:
povprasevanje.moon-power.si

Več informacij o ponudbi MOON: moon-power.si

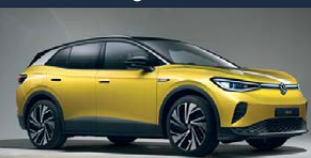
Brezplačni telefon: 080 88 46

Vi jeste,
oni se polnijo

Izbor električnih
avtomobilov iz ponudbe
znamk, ki jih zastopa
Porsche Slovenija.

Volkswagen ID.3

Volkswagen ID.4

Audi e-tron

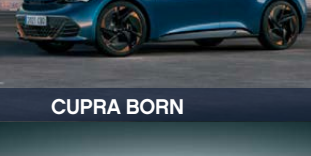
Audi e-tron GT

Volkswagen ID.3
do + 39 km

Audi Q4 e-tron

CUPRA BORN

ŠKODA ENYAQ iV 80

/06

JEJ & POLNI

Polnilnice na parkirišču vaše gostilne so na voljo vašim gostom, lahko pa z njimi poskrbite tudi za mobilnostne potrebe zaposlenih, saj jim tako omogočite polnjenje njihovega osebnega oziroma službenega električnega vozila. Koliko se pravzaprav sploh lahko napolni električno vozilo – na primer med hitrim obedom, klepetom ob kavi ali v času kosila?

AC

Običajna polnilnica

**Hitri obed ali klepet ob
kavi (30 minut)**

Volkswagen ID.3
do + 39 km

ŠKODA ENYAQ iV
do + 36 km

**Klasično kosilo
(ena ura)**

CUPRA BORN
do + 77 km

Audi e-tron
do + 55 km

**Poslovno kosilo
(dve uri)**

Audi Q4 e-tron 40
do + 125 km

Audi e-tron GT
do + 122 km

**Družinsko slavlje ali slow
food večerja (štiri ure)**

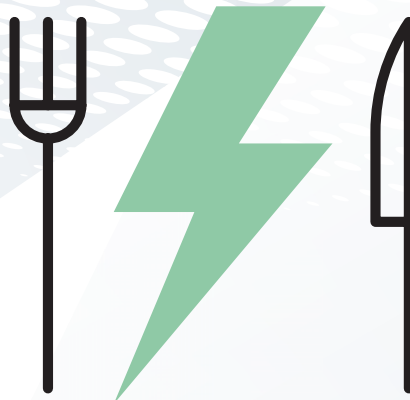
Volkswagen ID.4
do + 267 km

Audi Q4 e-tron 40
do + 466 km

* Podatki o polnjenju na 22-kilovatih polnilnicah AC se nanašajo na moč 11 kilovatov, s katero se polni večina električnih avtomobilov na trgu. To je svojevrsten standard najsodobnejših električnih avtomobilov za polnjenje na polnilnicah AC. Le redki avtomobili z močmi polnjenja odstopajo.

DC

Hitra polnilnica

Hitri obed ali klepet ob kavi

(30 minut)

Volkswagen ID.3

do + 104 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 174 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 232 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 286 km (polnilnica DC 175 kW)

ŠKODA ENYAQ IV

do + 86 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 152 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 228 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 324 km (polnilnica DC 175 kW)

Klasično kosilo

(ena ura)

Volkswagen ID.4

do + 181 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 304 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 409 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 456 km (polnilnica DC 175 kW)

Audi e-tron

do + 147 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 240 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 310 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 441 km (polnilnica DC 175 kW)

Poslovno kosilo

(dve uri)

Audi Q4 e-tron

do + 341 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 466 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 466 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 466 km (polnilnica DC 175 kW)

Audi e-tron GT

do + 320 km (polnilnica DC 30 kW), do + 488 km (polnilnica DC 50 kW), do + 488 km (polnilnica DC 75 kW), do + 488 km (polnilnica DC 175 kW)

Družinsko slavlje ali slow food

večerja (štiri ure) ali večerja z zajtrkom (osem ur)

CUPRA BORN

do + 426 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 426 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 426 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 426 km (polnilnica DC 175 kW)

ŠKODA ENYAQ IV

do + 537 km (polnilnica DC 30 kW),
do + 537 km (polnilnica DC 50 kW),
do + 537 km (polnilnica DC 75 kW),
do + 537 km (polnilnica DC 175 kW)

** Pri polnilnicah DC so moči polnjenja odvisne od razpoložljive priključne moči, nazivne moči polnilnice (DC 30 kW, DC 50 kW, DC 75 kW in DC 175 kW) ter največje moči polnjenja, ki jo zmore posamezni avtomobil. Določeni avtomobili na posamezni polnilnici zato ne izkoristijo na polno razpoložljive moči. Moč polnjenja je odvisna še od polnosti baterije, okoliščin polnjenja in sloga vožnje neposredno pred polnjenjem. Tako je vključena večina scenarijev polnjenja na DC oziroma hitrih polnilnicah. Le redki električni avtomobili – tisti, ki ne sodijo med najbolj množično prodajane – niso zajeti v območju moči, za katere smo zapisali čase polnjenja in povečanja dosega. Oceno časa polnjenja smo izračunali na osnovi tovarniških napovedi porabe in dosega po standardu WLTP. Zapisane vrednosti so približki in se v vsakdanji vožnji in polnjenju lahko razlikujejo od dejanskih, predvsem zaradi okoliščin in sloga vožnje.

**POMEMBNE INFORMACIJE
GLEDE ČASOV POLNJENJA
V ČLANKU JEJ&POLNI**

Predstavljamo čase polnjenja in povečanja dosega električnih avtomobilov, od klasičnega avtomobila nižjega srednjega razreda (Volkswagen ID.3), do velikega električnega SUV-a (Audi e-tron) in ekstremno športnega električnega avtomobila (Audi e-tron GT). Poraba in velikost baterij ter od njihju odvisni časi polnjenja in povečanja dosega večine drugih električnih avtomobilov so primerljivi z vrednostmi, veljavnimi za avtomobile, primerljive po velikosti in zmogljivostih. Izjema so le manjši električni avtomobili z manj zmogljivimi baterijami in skromnejšim dosegom, namenjeni predvsem mestni in obmestni vožnji.

Zapisani podatki so približki, preračunani na osnovi tovarniških podatkov. V vsakdanji vožnji, predvsem v ekstremnih vremenskih pogojih in ob posebej dinamični vožnji, so odstopanja od navedenih vrednosti lahko večja.

/07

Kaj je na meniju?

Naj vam strokovnjaki MOON svetujejo, kakšna polnilnica je najbolj smotrna za vas in potrebe vaših gostov. Kakšne polnilnice vam torej ponuja znamka MOON?

1.

Polnilna postaja MOON Power Charger 75-300

To je individualna in vsestranska rešitev za najhitrejšo polnjenje. Polnilni sistemi DC MOON so na voljo v dveh velikostih ohišja z močjo od 75 do 300 kilovatov. Mogoča je tudi konfiguracija s polnilnim kablom za počasno polnjenje AC z močjo do 22 kilovatov.

2.

Polnilnica MOON Community

To je najboljša kombinacija tehnologije, oblikovanja, funkcionalnosti in povezljivosti, združena v eni najnaprednejših polnilnih postaj na svetu. Polnjenje električnega vozila je varno, preprosto in predvsem hitro. Polnilno postajo lahko povežete tudi v sistem javnih polnilnic in tako vašo polnilno postajo daste na razpolago širšemu krogu uporabnikov. Omogoča polnjenje z močjo do 22 kilovatov, dinamično upravljanje in nadzor nad polnjenji.

3.

Polnilni steber MOON AC Charger

Polnilni steber za vsako lokacijo ponuja različne izvedbe opreme in sodobno ohišje, ki je odporno proti vremenskim vplivom. Dve polnilni mesti omogočata hkratno polnjenje dveh vozil, in sicer z močjo do dvakrat 22 kilovatov. Na voljo sta dinamično upravljanje obremenitve in nadzor nad polnjenji.

Polnilne postaje se lahko povežejo tudi v inteligentno skupino in skupaj delujejo kot ena polnilna postaja. Druga druga uravnavajo polnjenje in prilagajajo skupno moč polnjenja, da se priključna moč ne preseže.

DOBRO JE VEDETI: ne glede na največjo moč in število vozil oziroma polnilnic ne bo prišlo do preobremenitve električnega priključka. Polnilnice MOON so namreč pametne in imajo dinamično vodenje (Load Guard).

/08

Gostilna na sončni strani Alp

A photograph of two women sitting at an outdoor cafe table. The woman on the right is wearing a brown hat and a light blue shirt, smiling as she eats a salad. The woman on the left is wearing a tan hat and a yellow top, looking towards the other woman. The background shows an outdoor cafe setting with tables and chairs under a clear sky.

Z lastno sončno elektrarno si lahko vaša gostilna oziroma restavracija sama priskrbi energijo iz obnovljivih virov, in to brezplačno. Poleg tega, da si tako torej znižujete račun za elektriko, sistem ne onesnažuje okolja, deluje tiho in potrebuje le minimalno vzdrževanje. Zbrali smo odgovore na najpogostejša vprašanja naših strank.

1.

Kako velika mora biti naša gostilna, da se nam splača nakup sončne elektrarne?

Sončna elektrarna se splača že pri porabi 5.000 kilovatnih ur elektrike na leto. V povprečju pa se investicija povrne v 7 do 10 letih, kar je odvisno od velikosti same sončne elektrarne – večja ko je, nižja je cena na kilovat. V povprečju za en kilovat potrebujemo 7 kvadratnih metrov strešne površine.

2.

Kam s sončno elektrarno?

Solarne module lahko postavimo na tako rekoč vsako stavbno površino, ki jo večji del dneva obseva sončna svetloba. Najučinkovitejša je postavitve na streho, ki je obrnjena proti soncu (vzhod, zahod ali jug). Sončne module pa lahko vgradimo tudi na fasade stavb, rastlinjake, garaže, kot strehe teras ali na tla, skratka kamor koli, kjer jih lahko doseže sončna svetloba. Sončna elektrarna, denimo na strehi, bo ves dan proizvajala dovolj električne energije za vaš poslovni objekt.

4.

So na voljo subvencije?

Za sončne elektrarne so na voljo različne oblike pomoči. Eko sklada, tudi subvencija oziroma nepovratna finančna spodbuda, ki znaša 180 evrov za en kilovoltamper inštalirane nazivne električne moči, in sicer za največ 80 odstotkov vsote priključnih moči odjemnih mest. To v praksi pomeni: če je priključna moč odjemnega mesta 43 kilovатов ali manjša, je investitor upravičen do finančne spodbude za 80 odstotkov priključne moči (torej je v primeru priključne moči 43 kilovатов upravičen do subvencije za 34,4 kilovata, se pravi do zneska 6192 evrov).

3.

Kam s presežki?

Če imate lastno sončno elektrarno, ne le zmanjšujete račun za elektriko, ampak tudi ustvarjate presežek, ki ga lahko, če je (glede na shemo samooskrbe in pogodbe) to mogoče, prodajate dobavitelju elektrike. Lahko pa ga tudi shranite v hranilnik električne energije in porabite v času, ko sončna elektrarna ne proizvaja elektrike (na primer ponoči). Tako ne le zmanjšate porabo električne energije, temveč se tudi (če gre za odjem z merjenjem moči) izognete konicam moči, ki neposredno vplivajo na račun za elektriko – lahko tudi za nekaj sto evrov na mesec, ko govorimo o večjih odjemalcih.

Okvirni izračun investicije in prihranka

	brez sončne elektrarne (z DDV)	sončna elektrarna s priključno močjo 34 kW
Povprečni mesečni strošek el. energije**	450 €	80 €
Povprečni letni strošek el. energije**	5.403 €	960 €
Investicija***	- €	32.397 €
Povprečni strošek v 25 letih	136.069 €	57.397 €
Prihranek v 25 letih		77.672 €

* Podatek je informativne narave za izračun in ne predstavlja nobenih obveznosti ponudnika. Višine dejanske subvencije določi EKO sklad. V izračunu smo upoštevali 180EUR/kW za največ 80 % vsote priključnih moči odjemnih mest.

** Izračun je zgolj informativen in ne predstavlja nobenih obveznosti ponudnika.

*** Pri izračunu je upoštevana skupna cena el. energije z omrežnino in prispevki v višini 0,15 €/kWh z DDV.

**** Vrednost investicije sončne elektrarne z DDV z upoštevanjem subvencije EKO sklada

Popolna simbioza: e-hranilnik MOON

Hranilnik električne energije je baterija (z vso potrebno krmilno elektroniko), v katero lahko začasno shranite vso čisto solarno električno energijo, ki jo proizvede fotovoltaični sistem, ali energijo iz omrežja in jo uporabite takrat, ko je vaša poraba večja od trenutne zmogljivosti sončne elektrarne. Še boljši učinek ima hranilnik pri nižanju konične moči električnega priključka (torej moči, glede na katero za priključek z merjenjem moči plačujete omrežnino oziroma obračunsko moč). V trenutkih, ko bi zaradi večje porabe lahko presegli največjo moč priključka, si tako pomagata z energijo, shranjeno v hranilniku. Zato ima električni priključek lahko manjšo priključno in obračunsko moč, kar pomeni, da vas bo stal manj in boste zanj plačevali nižjo omrežnino. Ob izpadu električnega toka lahko sistem vzpostavi samostojno omrežje, ki zagotovi nadaljnjo oskrbo z električno energijo. Hranilniki električne energije MOON se lahko vključijo v sisteme upravljanja energije in tako pripomorejo k zmanjšanju stroškov električne energije.

*Osnovna barva hranilnika je temno modra, bela je na voljo kot opcija.

5.

Kako velik je strošek nakupa in montaže ter čez koliko časa se nam povrne investicija?

Informativno smo izračunali (glej tabelo levo), kaj pomeni samooskrba z električno energijo v primeru, da je moč vašega priključka 34 kilovatov. V tem primeru je mogoče dobiti tudi subvencijo Eko sklada*. Na letni ravni se opravi poračun med proizvedeno elektriko iz sončne elektrarne, ki je bila oddana v omrežje, in pridobljeno elektriko iz omrežja. Porabo elektrike smo za izračun ocenili na približno 35 tisoč kilovatskih ur na leto.

6.

Kako močno sončno elektrarno potrebujemo?

Ključno je takšno dimenzioniranje sončne elektrarne, da bo na letni ravni proizvedla toliko električne energije, kot je vaša letna poraba energije. Pri tem je v pomoč letni račun za porabljeno elektriko na vašem odjemnem mestu. Če v bližnji prihodnosti oziroma hkrati načrtujete povečanje porabe električne energije, na primer zaradi polnilnih postaj za električna vozila, je priporočljivo, da se tudi to upošteva pri izračunu. Strokovnjaki znamke MOON vam pri tem lahko svetujejo in pomagajo.

7.

Je pri nas sploh dovolj sončnih dni?

Sončna elektrarna proizvaja elektriko vedno, kadar je na voljo svetloba. Koliko električne energije bo proizvedla, je odvisno od intenzivnosti sončnega sevanja, ki mu je sistem izpostavljen. Sončne celice, iz katerih je sestavljena sončna elektrarna, bodo na zelo sončen dan proizvedle več energije kot takrat, ko bodo nebo prekrivali oblaki. Ampak to ne pomeni, da na oblačen dan električne energije ne boste proizvajali, le njena količina bo ustrezno manjša. Osnovno pravilo se glasi: en kilovat inštalirane moči na leto proizvede 1.000 kilovatskih ur pri sončnem sevanju 1000 vatov na kvadratni meter. Za Slovenijo so zbrani podatki o povprečnem sončnem sevanju med 900 in 1200 vati na kvadratni meter.

8.

Kako pa je z vzdrževanjem sistema?

Fizični pregled elektrarne je priporočljivo opraviti na eno do dve leti. Potrebna pogostost čiščenja solarnih modulov je odvisna od tega, kje je vaša sončna elektrarna nameščena in kakšen je njen naklon. Pri tem se plačajo obisk izvajalca, torej serviserja MOON, in morebitni potrebni popravki, ki so v večini primerov kriti z garancijo proizvajalcev posameznih komponent sončne elektrarne.

Odgovarjata:

Boštjan Vidovič

direktor prodaje in marketinga,
Porsche Finance Group Slovenia

in Borut Črešnik

vodja oddelka Upravljanje voznega parka,
Porsche Finance Group Slovenia

/09

Kaj pa denar?

Nakup polnilnice, lastne sončne elektrarne, hranilnika električne energije, pa tudi električnega vozila bo lažji s pomočjo podjetja Porsche Finance Group Slovenia. Ponuja namreč celostne finančne storitve za znamko MOON in avtomobilske znamke pod okriljem Porsche Slovenija. Pogovorili smo se z Boštjanom Vidovičem, direktorjem prodaje in marketinga, ter Borutom Črešnikom, vodjo oddelka Upravljanje voznega parka.

Recimo, da smo gostinci in razmišljamo o tem, da bi ponudbo razširili tudi s polnilnicami za električne avtomobile. Kako nam pri tem finančnem zalogaju lahko priskočite na pomoč?

V Porsche Finance Group Slovenia odlično sodelujemo z uvoznikom Porsche Slovenija d. o. o., ki to področje pokriva v okviru oddelka za e-mobilnost MOON. Primarno predlagamo, da se o optimalni izbiri polnilnih postaj MOON in postavitvi primerne infrastrukture posvetujete tam. Po ugotovitvi vaših potreb in z njimi povezane vred-

nosti investicije vam bodo pripravili ustrezno ponudbo financiranja, temelječo na ugodnem kreditnem poslu, saj menimo, da gre za infrastrukturo, ki bo v trajni lasti investitorja. Da finančni zalogaj ne bo preveč posegal v likvidnost poslovanja na mesečni ravni, lahko pogodbo o financiranju sklenete z ročnostjo do deset let. Vsekakor predlagamo nakup polnilnih postaj vključno z vgradnjo. Prepričani smo, da je to najprimernejša izbira. Seveda smo v Porsche Finance Group Slovenia pripravljeni financirati oboje.

Kaj pa, če bi pri znamki MOON istočasno želeli kupiti še sončno elektrarno?

Pri sončnih elektrarnah predlagamo popolnoma enak pristop kot v primeru polnilnih postaj. Po ugotovitvi vaših potreb in možnosti postavitve sončne elektrarne MOON vam bomo izdelali ustrezno ponudbo financiranja, pri čemer tudi tukaj finančna konstrukcija temelji na ugodnem kreditnem poslu z ročnostjo do deset let. Predlagamo, da polnilne postaje in sončno elektrarno kupite istočasno, saj se oba produkta lahko združita v eno pogodbeno razmerje. Tako boste v vsakem trenutku seznanjeni tako s celotno vrednostjo investicije kot s finančno obremenitvijo, ki izhaja iz nje.

»Naložba v sončno elektrarno se v povprečju povrne v osmih letih s prihrankom pri električni energiji, življenjska doba tovrstne elektrarne pa je trideset let in več.«

Boštjan Vidovič

So za polnilnice in elektrarne na voljo tudi kakšne državne spodbude in ali moramo zanje poskrbeti sami?

Za sončne elektrarne so pod razpisnimi pogoji na voljo tudi državne spodbude v okviru dejavnosti Eko sklada. Prednost odločitve za nakup sončne elektrarne MOON je tudi v tem, da Porsche Slovenija d. o. o. pod okriljem znamke MOON poskrbi za pripravo in oddajo vloge za finančno spodbudo. To preprosto pomeni, da ni treba, da se s tem postopkom ukvarjate sami. Tako lahko svoj čas posvetite zgolj poslu.

Je še kakšna finančno-računovodska posebnost, povezana z električnimi polnilnicami in sončnimi elektrarnami, na katero bi nas opozorili, ker je dobro, da se je zavedamo?

Ocenjujemo, da nabava električnih polnilnic in/ali sončne elektrarne v finančno-računovodskem smislu poteka enako kot vsaka druga investicija. Sicer se naložba v sončno elektrarno v povprečju povrne v osmih letih s prihrankom pri električni energiji, življenjska doba tovrstne elektrarne pa je trideset let in več. Glede na to, da je investitor tudi potencialni prejemnik subvencije, menimo, da je naša oblika financiranja temu primerno prilagojena.

Če bi se pri nas odločili postaviti polnilnice za goste, bi bilo smiselno razmišljati tudi o lastnih službenih e-vozilih. Kako je v tem primeru z davčnimi olajšavami, bonitetami in seveda, kakšne finančne produkte imate na voljo?

V Porsche Finance Group Slovenia lahko zagotovimo ne le financiranje nakupa ali najema vozil, ampak tudi pripadajoče

no s funkcionalnostjo plačevanja e-polnitev z uporabo plačilne kartice Porsche Group Card v okviru polnilne storitve MOON charge. Vsekakor je pri oblikovanju ponudbe pomembno, da se upoštevajo vsi mogoči in v danem trenutku razpoložljivi vidiki olajšav, na primer subvencija Eko sklada, ki zdaj znaša 4.500

»Z nekaj gostinci že usklajujemo ponudbo sleep & drive, pri kateri sharetoo kot projektni partner bodisi stalno zagotavlja vozilo na izbrani lokaciji bodisi priskrbi vozilo po potrebi.«

Borut Črešnik

evrov, in znižana stopnja bonitete za električna službena vozila (0,3 namesto 1,5 odstotka). Z zanimanjem pa spremljamo tudi spremembe zakonodaje v okviru električnih vozil in DDV-ja.

Če gost pride k nam z letalom, ali mu lahko omogočimo uporabo električnega avtomobila z izposajo v vašem sistemu sharetoo? Kako bi nam kot gostincem ta storitev lahko prišla prav?

S sistemom sharetoo pokrivamo tri stebre mobilnosti. Prvi stebel so kratkoročni najemi vozil, drugi je klasični car sharing z digitalno souporabo vozil, tretji pa je avtomobilska naročnina z mesečnim pavšalom; gre torej za fleksibilno mobilnost. Skupaj z naročnikom lahko za končne uporabnike oblikujemo rešitev, ki bo glede na tip gostov in vizijo gostinca najboljše zaokrožila ponudbo v primeren paket. Z nekaj gostinci že usklajujemo tako imenovano ponudbo sleep & drive, pri kateri sharetoo kot projektni partner bodisi stalno zagotavlja vozilo na izbrani lokaciji bodisi priskrbi vozilo po potrebi, medtem ko v primeru večje flote vozil omogoča tudi rezervacijo in upravljanje vozil z mobilno aplikacijo.

storitve za vse produkte. Pri vozilih tukaj govorimo o operativnem lizingu, pri katerem stranka ob izteku vozilo vrne in ne nosi rizikov njegove nadaljnje prodaje, ali o finančnem najemu, pri katerem pa ob poplačilu vseh obveznosti vozilo postane lizingojemalčeva last. Ponujamo tudi popolne storitve upravljanja voznega parka, kot so vzdrževanje, zavarovanje in drugo, vključ-

Več informacij na:
www.porscheleasing.si

PORSCHE
SLOVENIJA

MOON

**E-mobilnost
v vaši gostilni**

**Od polnilnic in elektrarne
do električnih vozil**

www.poslo.si/e-mobilnost

Porsche Slovenija ponuja sistemske
rešitve na področju **e-mobilnosti**.

